

قال الله تبارک و تعالی:

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا﴾

سوره مبارکه شمس، آیه ۹

امام خامنه‌ای مدظله العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

حسن معاشرت

شناسنامه مطلب	
t-218	کد مطلب
تزکیه‌ای / ردائل و فضائل / فضائل / سطح آشنایی	رده
اخلاق، تزکیه، فضائل، خوبی‌ها، معاشرت، مردم، علامه طباطبائی	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی **نُمو**

nomov.ir

انسان که خواه ناخواه در اجتماع زندگی می‌کند، از معاشرت با مردم گریزی ندارد و بی‌تردید معاشرت برای این است که انسان وضع اجتماعی خود را حفظ نماید و روز به روز بر ترقی و پیشرفت مادی و معنوی خود بیفزاید و مشکلات زندگی را بهتر و آسان‌تر حل کند.

بنابراین، باید با مردم طوری برخورد کرد که موجب محبوبیت گردد و روز به روز بر وزن اجتماعی انسان بیفزاید و بر شماره یاران وی اضافه کند، زیرا اگر مردم در برخورد با کسی، سنگینی یا تلخی درک کنند، در دل‌هایشان نفرت و دل‌تنگی ایجاد خواهد شد و بالاخره روزی فرا خواهد رسید که همه از او گریزان شوند! و چنین کسی، منفور و مبعوض اجتماع خواهد شد و باید در میان جمعیت با حال تنهایی، و در وطن خود، غریبانه زندگی کند! و این وضع یکی از تلخ‌ترین و ناگوارترین نمونه‌های تیره بختی انسان است.

این است که دین مقدس اسلام معاشرت نیکو را به پیروان خود توصیه فرموده و درباره آن بهترین آداب و دستورها را بیان کرده است، از آن جمله دستور داده که مسلمانان هنگام ملاقات به یکدیگر «سلام» کنند و فضیلت را از کسی دانسته که نخست او سلام کند!

پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله در سلام به همه کس سبقت می‌گرفت، حتی به زنان و کودکان هم سلام می‌کرد و اگر کسی به آن حضرت سلام می‌کرد، جواب سلامش را بهتر از او می‌داد.

خدای متعال می‌فرماید:

«وَ إِذَا حُيِّئْتُمْ بِنَحِيَّةٍ فَاحْيُوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوها»؛^۱

وقتی به شما سلام دادند، بهتر از آن پاسخ دهید یا عین آن را رد کنید.

و نیز دستور داده که انسان در برخورد با مردم، تواضع و فروتنی کند و هرکس را فراخور وضع اجتماعیش احترام نماید.

خدای متعال می‌فرماید: «وَ عِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا»؛^۲

بندگان شایسته خدا کسانی هستند که با مردم تواضع و فروتنی می‌کنند.

۱- نساء، آیه ۸۵

۲- فرقان، آیه ۶۳

نکته‌ای را که باید در این جا متذکر شد، این است که معنای تواضع و فروتنی نه آن است که انسان خود را در انظار مردم خوار و سبک کند و به انسانیت خود لطمه زند، بلکه مقصود این است که مزایا و افتخارات خود را به رخ مردم نکشد و مزایای گزاف دیگری، به خود نبندد و مردم را سبک و ناچیز بشمارد و همچنین معنای احترام به مردم، این نیست که مردم را به حدی احترام کند که به تملق و چاپلوسی بکشد، بلکه باید هر کسی را به اندازه مزایای دینی و اجتماعی‌اش، ارزش دهد و به بزرگان به اندازه بزرگیشان احترام نماید و دیگران را نیز به رعایت انسانیت آنان اکرام کند.

و باز معنای احترام و بزرگداشت مردم، نه این است که هر کار ناشایسته‌ای از هر که دید، لب فرو بندد و بگذرد! یا در مجلسی که همه اهل آن مجلس خلاف شرافت انسانی رفتار می‌کنند، یا کاری را مخالف مقررات دینی انجام می‌دهند، با آنان آمیزش کند و از ترس رسوایی هم‌رنگ جماعت شود! زیرا احترام مردم در حقیقت احترام به شرافت انسانی و مزیت دینی و اخلاقی آنان است، نه احترام به هیکل و اندامشان! و در صورتی که شخصی شرافت انسانی و مزیت دینی خود را از بین ببرد، دلیلی برای بزرگداشت وی در میان نیست.

پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرمود: «به واسطه فرمانبرداری از دیگران، نباید خدا را معصیت نمود.»

علامه طباطبایی ره، تعلیم اسلام، ص: ۲۲۶

نرم افزار مجموعه آثار علامه طباطبایی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور